

Wprowadzenie

Konsekwencje globalnego ocieplenia możemy obserwować już od jakiegoś czasu. Polska jest szczególnie zagrożona skutkami zmian klimatycznych ze względu na swoje położenie na styku klimatu morskiego i kontynentalnego (brak opadów). Z tego powodu nasz kraj cierpi bardziej z powodu suszy niż na przykład Niemcy czy Białoruś. Pojawia się w naszym kraju coraz więcej ekstremalnych zjawisk pogodowych, które również zawdzięczamy zmianom klimatycznym. Za zmiany klimatu płacą wszyscy w postaci wyższych cen żywności, wynikające z nich inflacji, pogorszenia jakości życia, strat materialnych itd. Jeszcze do niedawna o zmianach klimatycznych mówiono na szczeblu międzynarodowym i stanowiły one temat rozmów polityków wyższego szczebla. W ostatnich latach dyskusja o zmianach klimatycznych zesłała na poziom krajowy regionalny i powiatowy. Wyszchające studnie, znikające jeziora, stepowiejące pola i usychające lasy to zjawiska, które może dostrzec każdy mieszkaniec bez konieczności odwoływania się do statystyk i analiz eksperckich. Tak, jak skutki klimatu są dostrzegane na poziomie „Polski powiatowej”, tak i potrzeba rozwoju inicjatyw lokalnych staje się silniejsza i bardziej oczekiwana przez mieszkańców. W dalszej części niniejszego opracowania zostaną przedstawione wybrane obszary interwencji i aktywności samorządów w zakresie wspierania inicjatyw służących ochronie klimatu.

Przez wpływ zmian klimatycznych na rozwój gospodarczy rozumiemy w wielu przypadkach bardzo prozaiczne i nieskomplikowane związki przyczynowo - skutkowe. Jeśli na przykład trzeba umacniać brzozi rzeki, aby nie zalewała miasteczka położonego w Kotlinie Górskiej, nie będziemy mogli zbudować drogi łączącej miasteczko z stacją kolejową itp. skutki zmian klimatycznych są także zauważalne wydatkach na ochronę zdrowia oraz rolnictwo. Osobnym problemem jest podnoszenie się poziomu mórz- wiele powiatów na Pomorzu oraz Pomorzu Zachodnich jest zagrożonych zalaniem w sytuacji podniesienia się poziomu wód w Bałtyku. Spowoduje to straty w infrastrukturze, spadek wpływów z turystyki, wymusi inwestycje w ochronę linii brzegowej itp. Niektóre pozytywne skutki zmian klimatycznych z pewnością nie zrównoważą tego negatywnego wpływu. Być może Polska stanie się bardziej atrakcyjna turystycznie ze względu na ocieplenie klimatu, ale nie będzie to miało znaczącego wpływu na atrakcyjność polskiej turystyki. Eksperti OECD analizując zmiany klimatyczne w skali globalnej wyszczególniły przykładowe kategorie strat dla PKB związane ze zmianami klimatycznymi, które zostaną opisane poniżej. Stopień ich nasilenia na terenie obszaru Polski może być mniejszy niż w innych regionach świata (np. w Polsce może być mniejsza niż najbardziej zagrożonych Chinach czy Indiach, co nie znaczy, że w Polsce problem powodzi nie jest realnym zagrożeniem dla wielu samorządów):